

ת"פ (תל אביב) 55170-05-22 - מדינת ישראל נ' הלל בייב (עציר)

ת"פ (תל-אביב-יפו) 55170-05-22 - מדינת ישראל נ' הלל בייב מחוזי תל-אביב-יפו

ת"פ (תל-אביב-יפו) 55170-05-22

מדינת ישראל

נגד

הלל בייב (עציר)

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו יפו

[22.07.2025]

בפני כב' השופטת טלי חיימוביץ

החלטה

בבקשת המאשימה לתיקון כתב אישום (בקשה 225)

1. עתירת המאשימה לתקן את כתב האישום בדרך של הוספת עדי תביעה, לפי סעיף 92(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ).

2. לטענת ב"כ המאשימה, במהלך הכנת התיק למועדי דיוני ההוכחות הקרובים, הבחינה כי בשוגג לא נכללו עדי התביעה הבאים ברשימת עדי תביעה:

א. אישום 8 - צפירי כץ - חברת ל.כ. כלי עבודה, אלון - חברת מנורה מבטחים.

ב. אישום 34 - ד"ר אורי גור, ד"ר שמואל גולדברג, נציג בית החולים מאיר.

ג. אישום 37 - נציג חברת מנורה מבטחים.

ד. אישום 40 - יניב יוגב.

3. מדובר בבקשה טכנית בלבד שלא תגרום נזק לנאשם, שכן כלל חומר החקירה הנוגע לעדי תביעה אלה הועבר זה מכבר לידי ההגנה. ב"כ המאשימה הוסיפה וטענה, כי בשל סד הזמנים בו הוגש כתב האישום, על רקע היותו של הנאשם עצור, נשמטו עדי תביעה. בהמשך, היות ולא ניתן מענה מסודר, רק כעת מתגלות הטעויות האמורות. ב"כ המאשימה מבקשת גם להוסיף לרשימת עדי התביעה את נאשם 3, יעקב אטיאס, לאחר שהודה והורשע בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון.

4. ב"כ ההגנה עותר לדחות את הבקשה נוכח השיהוי הרב בהגשתה, אשר גורם לפגיעה חריפה בזכויות הנאשם הנתון במעצר ממושך. מדובר לטענתו, בניסיון עקיף של המאשימה לתקן מחדלים ראייתיים, בשלב שבו פרשת התביעה קרובה לסיום ולאחר שנחשף בפני המאשימה קו ההגנה של הנאשם. כל זאת כאשר אין בפי המאשימה הסבר סביר לאיחור של למעלה משלוש שנים בהגשת הבקשה. הבקשה אינה מוצדקת וחורגת מכל אמת מידה של הוגנות דיונית, פוגעת פגיעה קשה בזכותו של הנאשם להליך הוגן ולהגנה אפקטיבית ועלולה להוביל לעיוות דין.

דיון

5. סעיף 92 (א) לחסד"פ קובע כי בית המשפט רשאי להורות על תיקון כתב אישום: "בכל עת שלאחר תחילת המשפט...ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן". נקבע בפסיקה כי התנאי של הזדמנות סבירה להתגונן כולל בחובו שני יסודות. היסוד הטכני דיוני, דהיינו, הזדמנות סבירה העומדת לרשות הנאשם להתנגד להבאת ראיות לענין עובדות שאינן מוזכרות בכתב האישום, לחקור עדים ולהביא ראיות משלו. "היסוד האחר הוא עניני מהותי, דהיינו הזדמנות סבירה העומדת לרשות הנאשם לפתח ולייצב קו הגנה כנגד אישום שאינו מופיע בכתב האישום, אך העולה מתוך העובדות שהובאו לפני בית המשפט. לענין יסוד שני זה השאלה היא אם הנאשם הופתע, והאם כתוצאה מכך נמנעה ממנו האפשרות לפתח קו הגנה חדש שיש בו כדי להתגונן כנגד האישום בו הורשע, אף שזכרו לא בא בכתב האישום. על כן מקובל הוא לשאול נאשם, הטוען להיעדרה של הזדמנות סבירה להתגונן 'במה היית מתגונן, ואיזה קו הגנה נמנע ממך'. עולה מהאמור, כי אם קו ההגנה שבנה לעצמו הנאשם כלפי האישום שהופיע בכתב האישום כולל בחובו גם את קו ההגנה אותו היה מציב הנאשם לאישום בו הורשע אין לומר כי הנאשם הופתע, וכי לא ניתנה לו הזדמנות סבירה להתגונן. לעומת זאת, אם הנאשם נמנע מלהציב קו הגנה - כגון 'סיכון כפול', או תחולתו של חריג לאחריות - משום שקו הגנה זה לא נתבקש על פי העובדות המקוריות, אך עלה מתוך העובדות החדשות על פיהן הורשע, אומרים כי לנאשם לא ניתנה הזדמנות סבירה להתגונן" (כב' השופט (כתוארו אז) א. ברק בע"פ 63/79 עוזר נ' מדינת ישראל, פ"ד לג(3) 606 (1979), ראו גם ע"פ 5019/09 דביר חליוה נ' מדינת ישראל (נב 20.8.2013)).
6. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, נחה דעתי כי דין הבקשה להתקבל. בבחינת היסוד המהותי של ההזדמנות הסבירה להתגונן, הרי שמטענות ההגנה שיפורטו להלן לא עולה כי הנאשם הופתע, או כי נמנעה ממנו האפשרות לפתח קו הגנה חדש כנגד האישום. גם לא קיבלתי תשובה לשאלה, במה היה הנאשם מתגונן ואיזה קו הגנה נמנע ממנו, עקב הוספת העדים. זאת מן הטעם שהגנתו של הנאשם הביאה או אמורה היתה להביא בחשבון את חומר החקירה הנדון.
7. גם הטענה לפיה הנזק לנאשם הוא חשיפת קו ההגנה, דינה להידחות. ראשית, התשובה לכתב האישום כללית ביותר ולא מתייחסת לכל אישום בנפרד. האישומים לגביהם כן נמסרה תגובה מפורטת, אינם רלוונטיים לבקשה זו. ככל שמכוון הסניגור לחשיפת קו ההגנה בעת חקירות הנגדיות של העדים, לא ראיתי כיצד יש בכך כדי לפגוע בהגנת הנאשם, שהרי העדים החדשים לא יוסיפו דבר על החומר שכבר היה בפני הנאשם ועליו ביסס את הגנתו.
8. גם בכל הנוגע ליסוד הטכני המוזכר בע"פ 63/79 הנ"ל, ברי כי הדלת פתוחה בפני הסניגור לזמן מחדש כל עד תביעה שנמנע מחקירתו, עקב ההנחה שהעדים החדשים לא ישמעו, ולהשלים את החקירה.
9. אדון עתה בטענות הספציפיות אותן מעלה ההגנה ביחס לכל אחד מהעדים שהוספתם מבוקשת.

10. יניב יוגב (אישום 40) - הסניגור עותר למחוק את האישום כולו, שכן המתלוננת סימה רוטשטיין אינה הנפגעת הישירה של העבירה, אלא בעלה המנוח. הוא זה שנפגע בתאונה והוא ששכר את שירותי הנאשם. המנוח לא העיד בבית המשפט וגם אשתו טרם זומנה להעיד. על כן, האישום אינו מבוסס והתשתית העובדתית והראייתית שלו קרסה. הסניגור מבקש למחוק את האישום, נוכח פטירתו של העד העיקרי, שלא ניתן לחקרו, המקימה לנאשם טענת הגנה מן הצדק. אין להמשיך ולפגוע בהגנות ההליך בהוספת עדי תביעה כמקצה שיפורים פסול. עוד נטען, כי אין מדובר בעד חדש או ראיה שהתגלתה לאחרונה, אלא אדם שהתביעה בחרה שלא להזמין מלכתחילה. מר יוגב היה מוכר לתביעה ולמשטרה עוד בשנת 2020 עת העביר לידי החוקרים דיסק און קי עם הקלטות, והיום מנסה התביעה להשלים דרכו את הכשל הראייתי שנפל באופן העברת ההקלטות. מר יוגב לא נכח בפגישות המתועדות, לא הקליט ולא יכול להעיד על אמיתות תוכן ההקלטות או שלמותן. כל שעשה היה להעביר קבצים שקיבל מאימו, אשר בעצמה קיבלה אותם מאחותה המתלוננת. מדובר בשרשרת לא מבוקרת של העברת מידע, שאין בה כדי לבסס אותנטיות של חומר מוקלט המוגש כראיה ואין בכך כדי להוות תשתית מספקת לקבלת הראיה. בקשה לצירוף העד בשלב זה, אינה אלא ניסיון לתקן רטרואקטיבית את הפגם.
11. איני מקבלת טענות אלה, בהיותן בלתי רלוונטיות להליך הנדון. איני עוסקת עתה בקבילות הראיה, עניין זה יבורר כשהמאשימה תבקש להגיש. איני עוסקת עתה בשאלת דיות הראיות להרשעה באישום 40. אף איני עוסקת בטענת הגנה מן הצדק, שאם מבקשים להעלותה, יש לעשות זאת בדרך הקבועה בחוק, ולא כתשובה לבקשה לתיקון כתב אישום. בשלב זה כל שאני שואלת את עצמי הוא האם יש בהוספת העד על מנת להגיש ראיה שהיתה מוכרת לנאשם, כדי לפגוע בהגנתו. אף אחת מטענות ההגנה אינה מבססת חשש כזה.
12. ד"ר אורי גור וד"ר שמואל גולדנברג נציגי בית החולים מאיר (אישום 34) - לטענת ההגנה, המתלונן מר חנוך שמשי העיד עדות מוקדמת בפני בית המשפט ולאחר מכן הלך לעולמו. אין לאפשר השלמות של גרסתו באמצעות הזמנת עדים בדיעבד.
13. עוד נטען, כי התביעה האזרחית שהוגשה בשמו על ידי הנאשם, הוגשה כדין, וגם אם בוצעה באופן רשלני, עצם קיומה עומד בסתירה לטענת המאשימה לפיה לא נעשתה כל פעולה. מדובר בנסיבה הסותרת את יסודות העבירה, שכן אין מדובר במצג כוזב אלא בפעולה משפטית שבוצעה בפועל. ניסיון המאשימה לזמן עדים שכל שביכולתם לומר הוא "אלי לא פנו", אינו רלוונטי וחוטא לתפקידה. אין מקום לאפשר לה לתקן את תיק הראיות שלה, בפרט כשמדובר במסמכים שהיו בידיה שנים רבות והימנעות מזימונם לעדות עד כה, מלמדת על שיקול דעת שנעשה בזמן אמת שאין מקום לאפשר לתביעה לשנותו בדיעבד.
14. גם טענות אלה לא ניתן לקבל. מדובר בטענות אשר נטענו ללא פירוט. לא ברור לי על מה עומדים להעיד העדים המבוקשים, וכיצד יש בעדותם כדי "להשלים" את גרסת המתלונן. אזכיר כי גם ביחס לאישום זה לא ניתנה תשובה מפורטת, כך שגרסת ההגנה לא הוצגה.
15. הטענה כי התביעה האזרחית הוגשה, ולכן יסוד יסודות העבירה לא התקיים, אינה רלוונטית לדיון שבפנינו. זו אינה תובענה אזרחית בגין נזקי ייצוג לקוי, אלא הליך פלילי בעבירה של מרמת המתלונן באמצעות מצג כוזב, בגדרו טען הנאשם, לכאורה, כי הגיע לפשרה עם הרופאים שניתחו אותו, במסגרתה יפוצה המתלונן בסכום של 3 מיליון ₪. לצורך כך דרש הנאשם מהמתלונן סכומים נוספים על שכר הטרחה שכבר שולם, בסכום כולל של 110,000 ₪, שנועדו "לצורך קבלת הפיצוי". לכן העובדה שהוגשה או לא הוגשה תביעה, אינה רלוונטית לביסוס יסודות העבירה, ומסיבה זו גם אינה עומדת בסתירה לה.
16. חזי זכריה נציג חברת מנורה מבטחים (אישום 37) - טוענת ההגנה כי גם במקרה זה הוגשה תביעה אזרחית על ידי הנאשם בשמו של המתלונן, כנגד חברת אלקטרה וחברת הביטוח מנורה, כעולה מכתב האישום, והיא כללה גם טיעון בדבר הזכויות הפנסיוניות של המתלונן. עצם הגשת התביעה סותרת את הטענה המרכזית בכתב האישום בדבר מצג שווא מהותי ומערערת את תשתית העבירה. על כן, אין לאפשר למאשימה לבצע "מקצה שיפורים" בדיעבד ולזמן עדים שמטרתם לנסות לאחות את הקרעים בגרסת התביעה תוך פגיעה בזכויות הנאשם להליך הוגן.

17. גם בנסיבות אישום זה, המרמה הנטענת היא המצג אותו הציג הנאשם בפני המתלונן, כי ינהל מו"מ עם החברה, והמתלונן יזכה לפיצוי בסך שני מיליון ₪, ובהמשך כי ניהל את המו"מ והגיע לפשרה. העובדה שהגיש את התובענה אינה רלוונטיות לשאלת המרמה, אלא עצם ניהול המו"מ עם הגורמים הרלוונטיים ומצגי השווא. גם ביחס לאישום זה לא ניתנה תשובה מפורטת לכתב האישום, וגם כאן לא עולה מטענות ההגנה פגיעה בהזדמנות הסבירה להתגונן.
18. צפיר כץ מחברת ל.כ. כלי עבודה ואלון מחברת מנורה מבטחים (אישום 8) - טוענת ההגנה כי מר אלון שימש כסוכן הביטוח של חברת ל.כ. כלי עבודה, הוא אינו פועל מטעם חברת "מנורה" ואינו מוסמך לדבר בשמה. העד עצמו אמר זאת בעצמו. מר צפיר אינו הגורם המוסמך לטיפול בתביעות ביטוח ואינו מחזיק במידע רלוונטי לגבי אופן פנייה לחברת הביטוח, ניהול תביעה או אופן פעולה בפנייה. עדותו אינה נוגעת לשאלה האם בוצעה פניה לחברת הביטוח שהיא השאלה הרלוונטית להכרעה. עדויותיהם אינן תורמות לבירור האמת ואינן מקדמות את ההליך. יתירה מזאת, מסמכים הנוגעים לעדים אלו היו בידי המאשימה עוד משנת 2021, ואין הסבר מדוע המתינה עד כה לזמנם.
19. אני דוחה טענות אלה. שאלת הרלוונטיות של עד זה או אחר תידון במועדה, דהיינו, עובר לעדותו של העד. בשלב זה עלי לבדוק אך ורק את שאלת הנזק האפשרי להגנת הנאשם, וההגנה לא הצביעה בפניי על נזק אפשרי שכזה.
20. אני מתעלמת מהעובדה שמדובר בעיצומה של פרשת התביעה, העומדת לקראת סיום או כי מדובר בנאשם עצור. חרף זאת, לא ראיתי בהוספת העדים פגיעה בזכותו של הנאשם להליך הוגן או פגיעה בהגנתו. על כן, אני נעתרת לבקשה לתקן את כתב האישום, על דרך הוספת עדי תביעה. המאשימה תגיש כתב אישום מתוקן בהתאם.
21. אשר לעתירה לצירוף נאשם 3 לרשימת עדי התביעה - למיטב הבנתי טרם ניתן גזר דינו. על כן, נוכח הוראת סעיף 155(א)(1) לחסד"פ, תחזור ב"כ המאשימה על בקשתה לאחר גזירת דינו.
- ניתנה היום, כ"ו תמוז תשפ"ה, 22 יולי 2025, בהעדר הצדדים.